

TÓTH TIBOR JÁSZAI MARI-DÍJAS Gratulálunk!

– Meglepetésként érte a díj, vagy már érezni lehetett a levegőben?

– Már többször is fel volt terjesztve a nevem. Most mégis meglepődtem, mivel egy íratlan szabály szerint ezt a díjat színházvezetők nemigen kapják meg. Attól kezdve, hogy igazgató lettem, számomra evidens volt, hogy nem kapom meg a Jászai Mari-díjat. Igazgatóként felterjesztettem ugyan a kollégáimat, de én most elsősorban a színházzal foglalkozom. Hogy lehetne még inkább bejutni a köztudatba? Milyen darabokat kellene színre vinni? Hogy juthatnánk el a nemzetközi színháztalálkozókra és fesztiválokra?

– Ez utóbbi a szakmai megmérettetés végett lenne fontos?

– Igen. Az egész színházat méltató szakmai sikerek igen sokat jelentenek. Természetesen az ilyen díj is sokat számít. Büszke vagyok rá, hogy mind a négy, Felvidéken élő Jászai Mari-díjas színész a mi színházunkban játszik. Ez azért jelent valamit! De azért jó lenne, ha részt tudnánk venni a rangos színházi fesztiválokon is. A turócszentmártoni és a kisvárdai színháztalálkozón már ott vagyunk minden évben. A kisvárdai fesztiválnak elég nagy a visszhangja, de igazság szerint innen még senkit sem hívtak meg a moszkvai vagy az avignoni fesztiválra.

– Mi kell ahhoz, hogy hírért tudják vinni a felvidéki magyar színjátszásnak?

– Sok jó előadás született Komáromban az utóbbi években. Csak a sajtó ezeket sokszor agyonhallgatja. Ha valaki kap egy díjat, akkor jönnek az újságírók, aztán megint semmi. Pont az a hátrányunk, ami az előnyünk. A Komáromi Jókai Színház közsínház állandó státuszokkal, alkalmazottaink garantált egzisztenciális biztonságban élnek – cserébe viszont teljesíteniük kell közsínházi kötelességeinket. Nem mehetünk el két-három hétre tájolni, mert kötnek minket a fasz, előre meghirdetett előadások, sőt az egész béreletrendszer. Ha ezt fejrúgnánk, azzal elbizonytalanítanánk a színház és a színészeink egzisztenciáját is.

– Gondolom, a jelenlegi gazdasági helyzetben nem könnyű becsalogatni a nézőket.

– A mai világban minden a marketingen múlik. És nekünk még több reklámfelületre lenne szükségünk. Egy szponzortól kaptunk reklámra óriásplakátokat: most a Caligula helytartóját reklámozzuk. Nincs más választásunk, haladni kell a korrallal. Bár én még mindig úgy gondolom, hogy ha jól működik körülöttünk a világ, akkor egy színház az előadásaival eladja magát.

Csak éppen a rendszerváltás óta felnőtt egy generáció, amelyiknek a színház már mást jelent, mint a szüleinek. Az iskolából szervezett formában még el-eljárnak – aztán kikopnak a zsöllyékből. Ami azt mutatja, hogy nincs beléjük kódolva, hogy a színházba járás az ő személyes kultúrájuk része. Másrészt az emberek még mindig abban a hitben élnek, hogy a kultúráért nem kell fizetni: az ingyen kijár mindenkinek. Volt olyan eset, hogy felhívtak minket egy iskolai igazgató, hogy ha a színház kifizeti a buszt, akkor megtisztelnék minket azzal, hogy elhozzák a gyerekeket. Könyörgöm, mi egymásért vagyunk! Nézők nélkül a mi létjogosultságunk is megszűnik, de nélkülünk a nemzet is szegényebb lenne. Minden népnek a kultúrája ad arcot! Nem nőhetnek fel generációk kizárólag a Barátok közt vagy a valóságshow-k előtt.

– Elhivatott színészként immár kilencedik éve igazgatója a Komáromi Jókai Színháznak. Soha nem vágyik vissza a gondtalanabb színészi létbe, amikor előadás után bezárta az öltözője ajtaját, és másnapig a saját életét élhette?

– Persze hogy igen! Nemegyszer mondtam már, hogy ez ennyi volt. Csak aztán másnap újra beindul a verkli: szorít a határidő, menni kell, tárgyalni, próbálni, mert „a színház megy tovább”. Annak idején tudtam, hogy nagyon nagy energiámba kerül majd mindez, ezért 4-6 évre terveztem. Az egy normális periódus, ami alatt fel lehet mutatni valamit. Most még megy együtt a kettő, a színészet és az igazgatás, de nem akarok igazgatóként nyugdíjba menni. A színház miatt rengeteg mindenről le kell mondanom, amit civilként, Tóth Tiborként, családapaként, férjként és barátként azért még meg szeretnék élni.

– Pályája során a nagy klasszikus főszerepek látták meg, de a vígjátéki szerepek is. A Jászai Mari-díj átadásánál másnapján pedig ismét egy abszolút főszerepben – Petroniusként a Caligulában – láthatta önt a közönség. Amikor kilépett a színpadra, nem érezte úgy, hogy nyomasztja a díj, mert esetleg nagyobbak az elvárások?

– Nem, ez a fajta kényszer nincs bennem. Én úgy gondolom, attól, hogy odaírták a nevem mellé, hogy Jászai Mari-díjas, nem fogok másképpen játszani. Sőt, holnaptól nem leszek jobb színész. Minden ugyanúgy megy tovább. Annál komolyabban venni ugyanis a színházat, ahogy eddig is vettem, már nem lehet.

Jankovič Nóra

„Annál komolyabban venni ugyanis a színházat, ahogy eddig is vettem, már nem lehet.”

TÓTH TIBOR, a Komáromi Jókai Színház igazgatója

